Zasada równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasada równości szans kobiet i mężczyzn

Data modyfikacji: 19.09.2023

Powiatowy Urząd Pracy w Śremie jako beneficjent programu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus jest zobowiązany do stosowania zasad równościowych na wszystkich etapach wdrażania projektu (w tym w odniesieniu do uczestników projektów) oraz do stosowania aktualnej wersji Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.

Na mocy przepisów powszechnie obowiązującego prawa, jako podmiot publiczny zobligowany jest również do stosowania przepisów ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Jednym z celów Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie jest więc zapewnienie zgodności pracy urzędu, sposobu realizacji projektów w ramach funduszy unijnych z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasadą równości szans kobiet i mężczyzn.

Zatem, *dyskryminacja to różnicowanie, wykluczanie lub ograniczanie ze względu na jakiekolwiek przesłanki w szczególności płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Celem lub skutkiem dyskryminacji jest naruszenie lub brak uznania możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.*

Zasada równości kobiet i mężczyzn zakłada wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie stanu, w którym kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki. To również stan, w którym kobiety i mężczyźni mają równy dostęp do korzystania z zasobów (np. środki finansowe, szanse rozwoju). Zasada ta ma gwarantować możliwość wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci. Jest to również uwzględnianie perspektywy płci w głównym nurcie wszystkich procesów i działań w ramach programów (tj. podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji, promocji i kontroli programów);

Zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027* Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej, **zasada równości kobiet i mężczyzn** jest jedną z naczelnych i podstawowych zasad horyzontalnych w UE. Ma ona podstawę prawną w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, który wskazuje, że UE „ *zwalcza wykluczenie społeczne i dyskryminację oraz wspiera sprawiedliwość społeczną i ochronę socjalną, równość kobiet i mężczyzn, solidarność między pokoleniami i ochronę praw dziecka*". Kwestia równości kobiet i mężczyzn została również uregulowana na gruncie prawa polskiego, przede wszystkim w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, której art. 33 stanowi, że: *„Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń".*
Zasada równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami zakłada

wdrożenie działań umożliwiających wszystkim osobom sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia, bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Istotnym aspektem jest zatem m.in. eliminowanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność.

Zgodnie z ww. wytycznymi, osoby z niepełnosprawnościami stanowią niewykorzystany potencjał polskiej gospodarki – co wskazane zostało m.in. w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku, liczba osób z niepełnosprawnościami w Polsce wynosiła około 4,7 mln (co oznacza około 12% całej populacji kraju). Osoby z niepełnosprawnościami to także konsumenci i obywatele, posiadający takie same prawa i obowiązki, zdolni podejmować decyzje i ponosić odpowiedzialność za sprawy, które ich dotyczą. Należy więc skupić się na umożliwieniu im pełnego, niezależnego udziału w życiu społecznym, a także na eliminowaniu wszelkich podziałów (na przykład w edukacji, zatrudnieniu, dostępie do usług).

Powiatowy Urząd Pracy w Śremie podejmuje działania zmierzające do zapewnienia równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz równości szans kobiet i mężczyzn, to jest między innymi:

- realizacja ww. zasad w realizacji projektów w ramach programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 w tym standardu minimum, m.in. poprzez:
    - udostępnianie na stronie internetowej www.srem.praca.gov.pl informacji na temat przedmiotowych zasad,
    - używanie niestereotypowego i zróżnicowanego przekazu w materiałach informacyjno-promocyjnych dotyczących realizowanych projektów,
    - unikanie przekazu i jakichkolwiek innych elementów dyskryminujących, ośmieszających bądź utrwalających stereotypy ze względu np. na płeć,
    - zaprojektowanie wsparcia z myślą o grupach znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, z uwzględnieniem potrzeb osób obu płci oraz zidentyfikowanych barier równości,
- dostosowana siedziba Urzędu do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz rodziców z dziećmi (winda, pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla interesantów znajdujące się na parterze budynku, miejsca siedzące w obrębie całego budynku itd.),
- strona internetowa www.srem.praca.gov.pl (dostosowana do potrzeb osób niedowidzących), zawierająca informacje na temat realizowanych zadań i możliwości uzyskania wsparcia przez osoby bezrobotne, w tym ofert pracy oraz umożliwiająca rejestrację przez Internet,
- możliwość połączenia się pracownika urzędu pracy z konsultantem Zielonej Linii, który będzie tłumaczył rozmowę na język migowy, podczas wizyty w urzędzie pracy osób niesłyszących i słabosłyszących, które znają polski język migowy,
- przyjmowanie od pracodawców wyłącznie ofert pracy, które nie naruszają zasad równego traktowania w zatrudnieniu w rozumieniu przepisów prawa pracy, które mogłyby dyskryminować kandydatów do pracy, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną,
- rekrutowanie do poszczególnych instrumentów rynku pracy, w sposób jawny i jednakowy dla wszystkich przyszłych uczestników i uczestniczek wsparcia (również telefonicznie, co umożliwi równy dostęp wszystkim osobom zainteresowanym – ma to szczególne znaczenie w przypadku osób niepełnosprawnych oraz zamieszkałych na wsiach).

Powiatowy Urząd Pracy w Śremie stara się również monitorować sytuację osób bezrobotnych pod względem równościowym i odpowiadać na bariery z tym związane, przede wszystkim w aspekcie rynku pracy. Bariery równościowe to przede wszystkim:

- segregacja pozioma i pionowa rynku pracy w tym mniejsza aktywność kobiet;
- różnice w płacach kobiet i mężczyzn zatrudnionych na równoważnych stanowiskach, wykonujących tożsame obowiązki;

- mała dostępność elastycznych rozwiązań czasu pracy;
- niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych;
- niski udział kobiet w procesach podejmowania decyzji;
- przemoc ze względu na płeć;
- niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia;
- niewystarczający system opieki żłobkowej/przedszkolnej lub opieki instytucjonalnej nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- stereotypy płci we wszystkich obszarach w tym zwłaszcza w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- zróżnicowanie wyników edukacyjnych ze względu na płeć, zróżnicowanie wyborów edukacyjno-zawodowych ze względu na płeć;
- dyskryminacja wielokrotna (krzyżowa), czyli ze względu na dwie lub więcej przesłanek (na przykład w odniesieniu do kobiet w wieku powyżej 50 lat, osób z niepełnosprawnościami należących do mniejszości etnicznych).

Przydatne linki:
https://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/
https://wrpo.wielkopolskie.pl/
https://www.niepelnosprawni.gov.pl/

Ostatnia aktualizacja treści: 18.09.2023

Załączniki

Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy .pdf (pdf, 297 KB)
Załącznik nr 1 - Standard minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS Plus .pdf (pdf, 175 KB)
Załącznik nr 2 - Standardy dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027 .pdf (pdf, 6372 KB)
Załącznik nr 3 - Procedura służąca do włączania zapisów Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (KPON) do praktyki wdrażania programów .pdf (pdf, 162 KB)